

	BERG KOMMUNE Administrasjonen
Avd./saksbh.: B S	
13 MAI 2008	
INT Mott.: 07/299-1	Kopi: IBM
Saksnr.: 07/572-1	J.nr.: 2087/08
Ark.k.: X26	Kass.:

Atomberedskapsplan for Berg kommune

Sist oppdatert: 8.5.2008
Neste oppdatering: 8.5.2009

av: Aslak Hovda Lien
ansvarlig: Aslak Hovda Lien

Innholdsfortegnelse:

1. Planens formål	3
2. Kilder til ulykker	3
3. Atomberedskap og det kommunale kriseapparat	4
<i>Ansvar og oppgaver ved mindre strålingsulykker</i>	4
<i>Ansvar og oppgaver ved større stråleulykker</i>	4
<i>Kommunal kriseledelse</i>	5
4. Forhåndsbestemte tiltak	5
1. <i>Sikring av områder som er sterkt forurenset</i>	6
2. <i>Pålegge akutt evakuering av små lokalsamfunn</i>	6
3. <i>Pålegge kortsiktige tiltak/restriksjoner i produksjon av næringsmidler</i>	6
4. <i>Pålegge eller gi råd om rensing av forurensede personer</i>	6
5. <i>Gi råd om opphold innendørs</i>	6
6. <i>Gi råd om opphold i tilfluktsrom</i>	7
7. <i>Bruk av jodtabletter</i>	7
8. <i>Gi kostholdsråd</i>	8
9. <i>Gi råd om andre dosereduserende tiltak</i>	8
5. Radioaktive kilder i kommunen	8
6. Måleressurser i kommunen	9
7. Rapportering	9
8. Kompetanse og øvelser	9
9. Vedlegg	10
<i>Vedlegg I. Fordelingsliste</i>	10
<i>Vedlegg II. Skjema for rapportering til Fylkesmannen i Troms</i>	11

1. Planens formål

Formålet med planen er at kommunen skal kunne håndtere hendelser der radioaktive stoffer er involvert. I verste fall kan det dreie seg om en krise i forbindelse med atomuhell.

Planen skal gi kommunene retningslinjer for hvordan en håndterer hendelser og trusler, samt skissere hvordan de 9 tiltakene som Kriseutvalget for atomberedskap har forhåndsbestemt skal løses lokalt.

Ved større ulykker/hendelser er Kriseutvalget for atomberedskap den nasjonale myndighet for håndtering av hendelsene og vil gi kommunene instruksjoner om handlemåte. Fylkesmannen er Kriseutvalgets regionale ledd ved atomulykker. Måten ulykkene håndteres på vil avhenge av ulykkens eller hendelsens art, størrelse og mulige konsekvenser.

Planen er hjemlet i Lov om helsemessig og sosial beredskap og bygger på retningslinjene nedfelt i Plangrunnlag for den kommunale atomberedskapen, utgitt av Statens strålevern. Atomberedskapsplanen er en integrert del av kommunens totale kriseberedskap.

2. Kilder til ulykker

Anlegg, kilder eller hendelser som vil kunne utløse tiltak er:

Atomulykker	Strålingsuhell eller -ulykker	Terrorisme/ sabotasje
<ul style="list-style-type: none">• Ved kjernekraftverk• ved norske forskningsreaktorer• med reaktordrevne fartøy• ved styrt av satellitter med radioaktivitet om bord• med atomvåpen• uhell på reprosesseringsanlegg• ved anlegg for håndtering av radioaktivt avfall	<ul style="list-style-type: none">• ved virksomheter innen industri, helsevesen, eller forskning som besitter radioaktive kilder• ved transport av radioaktivt materiale• med radioaktive kilder som er mistet i Norge• med radioaktive stoffer som er på avveie i utlandet og som importeres til Norge	<ul style="list-style-type: none">• ved tyveri eller sabotasje, eller trussel om dette mot anlegg med radioaktive stoffer i Norge• ved spredning av radioaktive stoffer eller trussel om dette i Norge

3. Atomberedskap og det kommunale kriseapparat

Ansvar og oppgaver ved mindre strålingsulykker

Kommunen må ha oversikt over radioaktive kilder i lokalsamfunnet og sikre seg om at virksomheter som har slike kilder har rutiner for håndtering av disse ved uhell.

Ved behov for råd i forbindelse med uhell med radioaktive kilder kan kommunen kontakte døgnkontinuerlig vakttelefon:

Statens Strålevern
Postboks 55
1332 Østerås

Sentralbord 67 16 26 00
Vakttelefon 67 16 25 00
nrpa@nrpa.no

Ansvar og oppgaver ved større stråleulykker

Ved mistanke om eller bekreftede atomulykker og strålingsulykker, vil det sentrale Kriseutvalget for atomulykker tre sammen. Kriseutvalget har i oppgave å iverksette nødvendige tiltak nasjonalt. Utvalget ledes av Statens strålevern og består i tillegg av representanter fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Sosial og Helsedirektoratet, Mattilsynet, Forsvarsdepartementet og Politidirektoratet.

Fylkesmannen er Kriseutvalgets regionale ledd ved en atomulykke. Fylkesmannen leder det regionale atomberedskapsutvalget (ABU) og koordinerer iverksatte tiltak på oppdrag fra Kriseutvalget.

Fylkesmannen i Troms
Postboks 6105
9291 Tromsø
Telefon 77 64 20 00
postmottak@fmtr.no

Kommunens ansvar og oppgaver kan kort sammenfattes slik:

- etablere kommunens kriseledelse
- påse at de tiltak som er besluttet iverksatt blir gjennomført lokalt
- påse nødvendig samordning av fagetatenes tiltak lokalt, f. eks. landbruk, helse, mattilsyn, miljø, fiskeri
- viderebringe relevant informasjon fra ansvarlige sentrale og regionale myndigheter
- legge til rette for effektiv informasjonsutveksling mellom de respektive fagetater
- sørge for at relevante opplysninger gjøres kjent for ABU v/ fylkesmannens krisestab
- bistå politiet i arbeidet med evakuering og sikring eller annet etter behov

Kommunal kriseledelse

Ordfører og/ eller rådmann skal varsles ved alle omfattende hendelser/ uhell som involverer radioaktivitet. Ved slike hendelser må kommunen vurdere om det er nødvendig å sammenkalle den kommunale kriseledelsen. For kriseledelsens sammensetning og oppgaver henvises det til overordnet kriseplan for kommunen.

Et hvert uhell hvor radioaktive stoffer er involvert vil stille store krav til korrekt og hurtig informasjon. Kommunen bør ha en gjennomtenkt strategi for hvordan man kommuniserer med befolkningen, media og andre virksomheter under slike krisesituasjoner, og hvordan man kunngjør tiltak iverksatt av Kriseutvalget. Kommunens støtteapparat og strategi for informasjon er nærmere beskrevet i den overordnede kriseplanen.

Plan om helsemessig og sosial beredskap beskriver rutiner for driftsomlegging, evakuering og mobilisering ved større kriser.

4. Forhåndsbestemte tiltak

Kriseutvalget ved atomulykker har forhåndsbestemt 9 tiltak som kan være aktuelle ved atomuhell. Beskjed om iverksetting kommer fra Kriseutvalget via Fylkesmannen:

1. Sikring av sterkt forurensede områder.
2. Akutt evakuering.
3. Tiltak i næringsmiddelproduksjon.
4. Rensing av forurensede personer.
5. Opphold innendørs.
6. Opphold i tilfluktsrom.
7. Bruk av jodtabletter (gjelder kun nordre del av Nordland, Troms og Finnmark).
8. Kostholdsråd.
9. Andre dosereduserende tiltak.

Tiltakene kan gis som pålegg eller som råd. For alle tiltakene må kommunen videreformidle informasjon om tiltakene og rapportere om gjennomføringen av tiltakene.

1. Sikring av områder som er sterkt forurensset

Kommunen skal bistå politiet i arbeidet med sikring av forurensete områder. Dette skjer via adgangsbegrensninger, trafikkrestriksjoner m.m. Kommunen må også stille ressurser til rådighet for sikring av tilgang dersom nødvendig.

2. Pålegge akutt evakuering av små lokalsamfunn

Dersom evakuering blir nødvendig, skal kommunen legge forholdene til rette for det, via kunngjøring, transport, innkvartering og forpleining. Kommunen må også stille ressurser til rådighet dersom nødvendig. Politiet iverksetter evakuering.

3. Pålegge kortsiktige tiltak/restriksjoner i produksjon av næringsmidler

Kommunen må videreformidle utarbeidete informasjonstiltak og retningslinjer til produsenter og distributører av næringsmiddel, og om nødvendig gjøre lokale tilpasninger. Kommunen må også stille ressurser til rådighet hvis nødvendig.

4. Pålegge eller gi råd om rensing av forurensete personer

Kommunen må i samarbeid med politiet, ev. Forsvaret/ Sivilforsvaret gjennomføre rensing av forurensete personer. Dette består bl.a. i å stille rensesmuligheter (dusjanlegg) til disposisjon.

Slik rensing kan foregå i kommunale garderober, for eksempel på skolebygg. Garderobeanlegget deles inn i atskilt ren og forurenset sone. Forurensete personer kler av seg forurenset sone hvor klærne pakkes som spesialavfall, vedkommende dusjer og går over i ren sone.

Deponi av forurensete artikler lages lokalt i samråd med Fylkesmann og Sivilforsvaret.

5. Gi råd om opphold innendørs

Kommunen skal videreformidle anbefalinger om opphold innendørs. Om nødvendig kan kommunen, i samarbeid med politimesteren, tilpasse rådene til lokale forhold.

Kommunenes generelle plan for helsemessig og sosial beredskap skal sikre at nødvendige grupper mottar den hjelpen de har behov for så langt dette er mulig. Om nødvendig må kommunen framskaffe egnet verneutstyr for ansatte som må oppholde seg utendørs.

6. Gi råd om opphold i tilfluktsrom

Kommunen må i samarbeid med politi, ev. Forsvaret/ Sivilforsvaret ha planer for klargjøring og drift av tilfluktsrom. Tilfluktsrommene skal være operabel i løpet av 72 timer.

Tilfluktsrom	Kapasitet	Merknad
Skaland Skole	110	
Senjahopen skole	44	
Breidablikk Ungdomshus, Skaland	66	
Fjellanlegg Skaland Graphite, Skaland	600	Tunellen som går inn ved havet

7. Bruk av jodtabletter

De første dagene etter et reaktoruhell vil radioaktivt jod være den største bidragsyteren til stråleeksponeringa. Radioaktivt jod tas opp i skjoldbruskkjertelen og øker risiko for kreft her. Ved å ta jodtabletter blokkeres opptaket av radioaktivt jod i skjoldbruskkjertelen i ca 2 timer.

Tas jodtablettene umiddelbart etter eksponering av radioaktivt jod er beskyttelsen 95-98 %. Jodtabletter tatt 24 timer før eksponering gir ca. 70 % beskyttelse, mens jodtabletter 24 timer etter eksponering IKKE beskytter i det hele tatt.

Jodprofylakse er derfor et hastetiltak som kommunen har begrenset tid på å iverksette.

Alle under 18 år i tillegg til gravide og ammende anbefales jodprofylakse ved større strålingsulykker. Det er ingen eller svært liten effekt av jod tilskudd hos voksne.

Tabell 1 Dosering av jod ved profylakse etter strålingsulykker. Tabellen er basert på WHO's anbefalinger (2), men tilpasset norske tablettstørrelser

Aldersgruppe	Mengde kaliumjodid (mg)	Antall tabletter (tablett à 65 mg)
opptil 1 md. Nyfødte -	16	1/4
fra 1md. - opptil 3 år Spedbarn	32	1/2
opptil 12 år Barn fra 3 år -	65	1
opptil 18 år Ungdom fra 12 år -	130	2
Kvinner Gravide og ammende	130	2

Antall innbyggere i målgruppa:

Ca. 200 innbyggere under 18 år, i 2003 ble det født 9 barn. Neppe mer enn 20 ammende og gravide til enhver tid. Hvis 50 % av barna antas under 12 år vil en ved et grovt overslag ha et behov på 340 tabletter.

Lager	Ansvarlig	Antall tabletter	Merknad
Skaland legekantor	Helsesøster	700 stk	

--	--	--	--

Dagens jodtabletter er utplassert av Helsedirektoratet og har pga EU-regler angitt en holdbarhet 5 år. Kaliumjodid er et stabilt produkt med vesentlig lengre holdbarhet enn dette. Direktoratet har ansvar for å skifte lagrene når en vurderer at det er fare for at tablettene ikke lengre er virksomme, og det gjøres rutinesjekker for å se at så ikke er tilfelle.

Tablettene gis som engangs brukerdoser av helsesøster på ordinær helsestasjon eller annet hensiktsmessig lokale på bakgrunn av egne lister over de navngitte innbyggere som anbefales profylakse. Tiltaket organiseres og ledes av generell kriseledelse.

Da effekten av jodprofylakse er avhengig av at profylaksen gis så tidlig som mulig, må et slikt tiltak iverksettes raskt. De områdene som i blir først berørt av nedfall må prioriteres først.

Utkjøring av tabletter til utdelingsstasjoner i skoler eller andre egnede lokaler må raskt organiseres, både ved å bruke helsesøstere og hjemmetjenesten i egne biler eller drosje.

Utdelingssteder kommuniseres via kommunens nettsider, media og telefon der en ikke oppnår kontakt med de i målgruppa. Kommunen må også være forberedt på å håndtere store mengder henvendelser fra befolkningen og det vil være viktig med rask og forståelig kommunikasjon via media for å imøtekomme befolkningens behov for informasjon.

De som har mottatt profylakse avmerkes på liste (kan skaffes via folkeregistertilgangen som mellom annet helsesøster har tilgang til).

Kriseledelsen må følge opp de som ikke mottar jodtabletter for å sørge for at disse eventuelt får profylaksen brakt ut av hjemmetjenesten eller lignende.

8. Gi kostholdsråd

Kommunen må videreformidle informasjonstiltak og retningslinjer til produsenter og distributører av næringsmiddel. Kommunen vanlige informasjonsapparat skal være tilgjengelig for dette, samt at kontrolltiltak i samarbeid med det lokale mattilsynet kan være aktuelt.

Eksempler på dette vil være redusert inntak av enkelte kontaminerte fødemidler, som for eksempel inntak av rein- og fårekjøtt etter reaktorulykken i Tsjernobyl.

9. Gi råd om andre dosereduserende tiltak

Herunder fjerning av kontaminert jordsmonn, sand i barnehager, nedspyling av bygningsfasader og lignende.

5. Radioaktive kilder i kommunen

Ingen.

6. Måleressurser i kommunen

Sivilforsvaret har egne radiacmålepatruljer tilknyttet fredsinnsettsgruppene (FIG) som foretar rutinemessige målinger av bakgrunnsstrålingen i Troms fylke. Disse vil også bli satt inn ved et ev. nedfall av radioaktivitet. For Troms er målepunktene som følger:

Midtre Hålogaland sivilforsvarsdistrikt:

FIG	1	2	3
Salangen	Sjøvegan	Tennevoll	Årstein
Ibestad	Sørrollnes	Hamnvik	Engenes
Harstad	Harstad	Borkenes	Evenskjer

Troms sivilforsvarsdistrikt:

FIG	1	2	3
Nordreisa	Kvænangsbotn	Storslett	Olderdalen
Skjervøy	Skjervøy	Kågen	Arnøy
Storfjord	Skibotn	Hatteng	Øverbygd
Tromsø	Sommarøy	Greipstad	Sandneshavn
Lenvik	Gibostad	Buktamoen	Setermoen
Torsken	Skaland	Torsken	Gryllefjord

Troms sivilforsvarsdistrikt
Postboks 2257, 9269 Tromsø
Tlf: 77 66 52 40
troms.sfd@dsb.no

7. Rapportering

Ved uhell/ hendelser der det sentrale Kriseutvalget er etablert skal kommunen rapportere til fylkesmannen i Troms v/ Samfunnsikkerhets- og beredskapsstaben:

Tlf. kontor 77 64 20 70
Faks kontor 77 64 20 39

Det skal benyttes eget skjema for rapportering, se vedlegg til denne planen.

8. Kompetanse og øvelser

Overordna kriseledelse har ansvar for kompetanse innen atomberedskap:

	Navn	Kompetanse	Telefon	Adresse
1	Rådmann		48 05 63 76	
2	Ordfører		90 73 74 26	
3	Økonomisjef		41 32 71 39	

4	Teknisk leder		41 18 83 67	
---	---------------	--	-------------	--

Skal denne planen fungere etter hensikten, må kommunen gjennomføre øvelser rettet mot atomulykker og hendelser.

	Sted	Tid	Øvelsesform	Merknad
1				
2				
3				

9. Vedlegg

Vedlegg I. Fordelingsliste:

Oppdatert utgave oversendes i henhold til liste 1 gang pr år, ved revisjon.

Ordfører
 Varaordfører
 Rådmann
 Helsesøster
 Teknisk leder
 Brannsjef Lenvik
 Kommunelege
 Mattilsynet
 PRO-leder
 Rektorer
 Barnehagestyrer
 Politi/lensmann
 Fylkesmannen i Troms
 Legevakta
 Forsvaret/Heimevernet
 Sivilforsvarets FIG

Vedlegg II. Skjema for rapportering til Fylkesmannen i Troms

Side ___ av totalt antall sider: _____

Situasjonsrapport fra: _____ kommune

Dato og klokkeslett: _____

1. OVERSIKT OVER SITUASJONEN:

2. TILTAK SOM ER IVERKSATT:

Side ___ av totalt antall sider:

Veileder til melding:

Generelt:

Nedenfor finnes en veileder til for rapportering fra kommune til Fylkesmannen i Troms. Det skal bare rapporteres om aktuelle punkter, og bare der det er endringer fra forrige rapport. Underpunktene nedenfor er bare en huskeliste/momentliste.

1. Oversikt over situasjonen

- Generell situasjonsbeskrivelse
- Vurdering av situasjonen kommende døgn
- Vurdering av tilført ressursbehov kommende døgn

2. Tiltak som er iverksatt

3. Etablert beredskapsorganisasjon

- Egen kriseledelse
- Eventuelle organisasjonsendringer/-tilpasninger
- Iverksatte tiltak
- Møter i beredskapsrådet

4. Andre opplysninger

- Informasjon mot publikum og media
- Spesielle spørsmål knyttet til økonomi og/eller juridiske forhold
- Teknisk
 - Vannforsyning
 - Avløp/renovasjon
 - Kraftforsyning
- Helse- og sosial
 - Primærhelsetjenesten
 - Institusjoner
 - Hjemmebaserte tjenester
 - Skader på og trusler mot liv og helse
 - Befolkningen (evakuerte, skadede, døde etc.)
- Samband
- Samferdsel
- Forsyninger
- Kultur/kirke
- Skoler/barnehager
- Miljø/kulturvern